

TAJNÁ
ZÁHRADA

FILMOVÝ PRÍBEH

LINDA CHAPMAN

TAJNÁ ZÁHRADA

LINDA CHAPMAN

TAJNÁ ZÁHRADA

Preložil Ladislav Holíš

štonožka

Linda Chapman
The Secret Garden: The Story of the Movie

Originally published in English in Great Britain by HarperCollins
Children's Books, a division of HarperCollinsPublishers Ltd, under the title:

THE SECRET GARDEN: THE STORY OF THE MOVIE

Written by Linda Chapman

Based on the screenplay by Jack Thorne, and based
on the original novel by Frances Hodgson Burnett

© 2020 STUDIOCANAL S.A.S.

All rights reserved.

The author/illustrator asserts the moral right
to be identified as the author/illustrator of the works.

Translation © 2020 by Ladislav Holiš

Slovak edition © 2020 by IKAR, a.s.

Translated under licence from HarperCollinsPublishers Ltd.

ISBN 978-80-551-7655-0

PRVÁ KAPITOLA

Nočné zvuky

Mary Lennoxová nevedela zaspáť. Na strope sa pomaly otáčal veľký ventilátor, no v izbe bolo aj tak neznesiteľne teplo. Z tmavej indickej noci za oknom doliehalo cvrlikanie hemžiaceho sa hmyzu, ktoré prehlušovali občasné výkriky. *Služobníctvo sa zase raz nevie vpratať do kože*, pomyslela si Mary. *Prečo im ocko nepovie, nech sú ticho?* Vzpriamila sa na posteli a vlasy, ktoré jej siahali po bradu, si zastrčila za uši. Vzala do rúk svoju handrovú bábiku.

„Jemima, ani tebe sa nedá zaspáť?“ zašepkala. Jemima na ňu nemo hľadela.

Mary si predstavovala, že Jemima jej všetko rozumie. Vždy, keď sa s ňou porozprávala alebo sa jej

zverila so svojimi myšlienkami, aspoň na chvíľu zahnila osamelosť a nudu. Nemala žiadnych súrodencov a služobníctvo – okrem *aje*, jej indickej opatrovateľky – si od nej držalo odstup. Vonku sa často hrať nesmela, pretože dlhý pobyt na miestnom slnku bol nebezpečný. Jej otec bol večne zaneprázdnený a nemal čas hrať sa s ňou tak často, ako by si predstavovala. No a jej matka... Mary si zahryzla do pery. Tušila, že matka ju nemá práve v láske. Alebo, lepšie povedané, že ju priam nenávidí.

No a čo, ja ju tiež, zamračila sa Mary.

Vilou sa rozľahol výkrik. Nasledoval zvuk, akoby sa niečo rozbilo, a potom tresli dvere. Mary zovrelo žalúdok a s obavami pozrela na spálňové dvere. Čo sa to tam deje?

Raz počula svojho otca hovoriť, že v Indii to vrije. Mary tomu celkom nerozumela, ale domyslela si, že Indovia už majú Angličanov plné zuby a nechcú ich vo svojej krajine. Ocko s priateľmi hovoril o pouličných bojoch. No určite mal na mysli nejaké iné ulice v ďalekých mestách. Indickí sluhovia poslúcha-

li rodinu Lennoxovcov na slovo a Mary si nevedela predstaviť, že by sa niektorý z nich zapojil do šarvátok. *To je vylúčené, som tu v bezpečí. Nič zlé sa mi nestane.*

Pokúšala sa nevšimáť si tlmené údery, trieskanie a výkriky v dome, pričom hladila Jemimine vlnené vlasy. „Máš strach, Jemima?“ zašepkala. „Neboj sa. Takto sa dospelí správajú bežne. Porozprávam ti príbeh, aby si prišla na iné myšlienky, dobre?“

Zažala lampu, vyhupla z postele a vzala Jemimu do peleštea v strede miestnosti, ktorý si postavila z vankúšov a diek. Začala rozprávať jeden zo svojich obľúbených príbehov a svoj prednes dopĺňala tieňohrou. S touto legendou ju raz zoznámila *aja* a bola o chlapcovi menom Ráma a dievčati menom Síta, ktorí sa veľmi ľúbili, no jedného dňa Sítu uniesol démon. *Ajine* dobrodružné historky boli vždy plné nadprirodzených bytostí, bohov a kúziel.

Keď sa príbeh chýlil ku koncu, hluk zvonku utíchol a Mary oťaželi viečka. „Ráma mal Sítu už-už na dosah, ale vtom naňho démon vrhol oheň a uväznil

ho v plameňoch,“ zívala Mary. „Našťastie bol nablízku boh ohňa Agni, ktorý ho oslobodil a vyniesol Rámu do oblakov až k jeho milovanej. Ráma so Sítou spolu odišli a žili šťastne až do smrti,“ ukončila príbeh.

Sfúkla lampu a zababušila sa do vankúšov s Jemimou v náručí. Jej mihalnice sa zachveli a o pár sekúnd už spala.

Vlhký zelený trávnik... záhony plné ružových, fialových a modrých kvetov... konáre stromov v plnom rozkvetu... Mary utekala cestičkou okolo sôch... Za ruku ju držal niekto dospelý. Smiala sa, dávala si pozor, aby nespadla. Bola šťastná tak ako ešte nikdy...

Mary sa pomaly prebudila. Ten sen sa jej neprišnil prvý raz a ako vždy, aj teraz jej pomaly bledol pred očami. Záhradu zo sna v skutočnosti nikdy nevidela, no zdalo sa jej, akoby ju dobre poznala, a vždy sa v nej cítila šťastne. So vzdychnutím si pretrela oči. Ako prvé si všimla, že závesy boli stá-

le rozťahnuté a vonku bolo veľmi jasno. Cez okno dnu prúdilo slnečné svetlo. Zaškvrkalo jej v bruchu. Kde je *aja*? Prečo jej nepriniesla raňajky?

S pocitom hladu a podráždenosti sa posadila vo svojom peleštekú. „*Aja!*“ zavolala. Na jej prekvapenie sa dvere ihneď neotvorili a neobjavila sa v nich opatrovatelkína vlúdna tvár. Mary sa ešte väčšmi napajedila a zvýšila hlas: „*Aja!* Už aj poď sem! Je veľa hodín a ja ešte nie som ani oblečená!“ Teraz už doslova kričala: „*Aja!*“

Mary čakala. Nikto nikde. Čo sa to deje? V dome vládlo ticho ako v hrobe. *To je zvláštne*, pomyslela si. O takomto čase už bolo vždy počuť služobníctvo. Spomenula si na nočné zvuky a do jej mysle sa vkradol nepokoj.

„Tak čo... ideme sa pozrieť, či niekoho nájdeme, Jemima?“ Pokúšala sa, aby to znelo odvážne, ale jej hlas sa mierne chvel. „Áno, myslím si, že to je veľmi dobrý nápad,“ pokračovala. „Nič sa neboj. Postarám sa o teba. Pôjdeme za ockom a ten nám už pomôže nájsť *aju*.“

Tajná záhrada

Keď otvorila dvere, zarazila sa. Chodba za jej spálňou bola celá hore nohami. Zo stien niekto postrhával obrazy a plátna ležali na dlážke bez svojich zlatých rámov. Srdce jej búšilo ostošest'. Rozbehla sa po vile. Všetky miestnosti vyzerali podobne – postrhávané závesy, porozbíjané dekorácie na dlážke, väčšina nábytku bola preč. V kuchyni boli pootvárané kredence a vyrabované police. Všetko, čo malo akú-takú hodnotu, zmizlo, a čo bolo najhoršie, v dome nebolo živej duše.

„Otec? Ocko? *Aja!*“ hlas Mary znel čoraz úzkostlivejšie. Potisla dvere vedúce na verandu. Slnko jasne svietilo, ale záhrada bola rovnako pustá ako dom. Mary k sebe pritisla Jemimu.

„Kam sa všetci podeli?“ zašepkala.

DRUHÁ KAPITOLA

Ďaleká cesta

Mary sedela na drevenej lavici na palube obrovskej lode, ktorá si razila cestu šírym oceánom. Mala namierené z Indie do Anglicka. Sedela vystretá ako pravítko a v tichosti sa pozerala na oblohu. V náručí držala Jemimu. O kúsok ďalej sa skupinka detí venovala hlučnej hre, ale Mary sa k nim nepripojila. Odkedy sa zobudila v spustošenom dome, uplynulo niekoľko týždňov, no jej to pripadalo ako roky.

Po dvoch dňoch sa v prázdnej vile objavili dvaja anglickí dôstojníci. Šokovalo ich, že tam našli hladnú, smädnú a ufúľanú Mary, a ihneď ju vzali do nemocnice. Keď sa ich spýtala, kde sú jej rodičia, odpovedali, nech odpočíva a nerobí si starosti. V ne-

mocnici jej zdravotná sestra dala napíť a niečo pod zub, pomohla jej vykúpať sa a prezliecť sa do čistých šiat. Potom Mary vyšetрил lekár. Ani on, ani sestra jej však nevedeli povedať, kam sa podeli jej otec a matka.

Keď čakala v malej miestnosti a premýšľala, kedy po ňu príde ocko a čo asi povie, keď zistí, že služobníctvo sa vyparilo, začula, ako sa vonku bavia dvaja dôstojníci.

„Nevyzerá to ružovo,“ povedal jeden pochmúrne. „Chúďa dieťa. Škoda, že sme jej rodinu neevakuovali, skôr než nastali problémy. Tá epidémia cholery nemohla prísť v horšom čase.“

Mary zbystrila pozornosť. Vedela, že cholera je choroba, ktorá už zahubila množstvo ľudí. Ale čo to má spoločné s jej rodinou?

„Doktor mi povedal, že cholera urobila s jej matkou rýchly proces. Jej otec ju sem okamžite doviezol ešte v noci, ale už bolo neskoro,“ pokračoval dôstojník.

Mary zmeravela a zmocnila sa jej zlá predtucha. Na čo už bolo neskoro?

„Matka umrela ešte počas noci a otec hneď nato ráno.“

Marino srdce sa rozbúchalo tak mocne, že sa jej zdalo, akoby jej išlo z hrude vyskočiť. *Matka a ocko... nežijú?* Chvatne sa nadýchla. Nie, to nemôže byť pravda. Skrátka nemôže! Ale v hĺbke duše so strašnou a zdrvujúcou istotou vedela, že dôstojník sa nemýli. Jej telom zalomcoval vzlyk, niečo medzi zaľňukaním a priduseným výkrikom.

Ozval sa zvuk topánok a jeden z dôstojníkov nazrel dnu cez dvere. „Preboha. Ona je tu.“ Rozpačito si odkašľal a bolo vidno, že netuší, ako sa utešujú desatročné dievčatká.

„Čo s ňou, pre zmilovanie Božie, urobíme? Tu ostať nemôže,“ lamentoval jeho kolega.

Mary sa cez slzy pozrela na prvého dôstojníka, ktorý sa prehrabával vo svojich poznámkach.

„V Anglicku má ovdoveného strýka,“ povedal. „Pošleme ju späť loďou spolu s ostatnými deťmi.“

Od toho momentu si Mary prehadzovali ako horúci zemiak. Po odchode z nemocnice mala bývať u duchovného, pána Crawforda, ktorý mal ženu a päť vlastných detí. Dospelí v jej okolí sa domnievali, že pobyt s inými deťmi jej prospeje, ale Mary ich spôsob uvažovania nedokázala pochopiť. Nemala najmenšiu chuť hrať sa s Crawfordovcami. Boli od nej mladší a neprestajne sa jej vypytovali na rodičov a najmä na to, ako umreli. Cítila sa pod psa a na nič neodpovedala. Napokon jej došla trpezlivosť, roztrhala obrázok, ktorý jej nakreslil najmladší Crawford, na všetkých nakričala a poslala ich preč. Odvtedy sa jej stránili a dívali sa na ňu ako na nejaké čudné divé zviera. Mary to bolo fuk. Zdalo sa jej, že jej už nebude v živote nikdy na ničom záležať.

Jedného dňa začula, ako si pastor a jeho statná dobrosrdečná žena šepkajú: „Chúďa malé... telegrafovali do Anglicka... Je to jej priženený strýko, no... vzal si dvojča jej matky za ženu, ale pred pár rokmi umrela... Strašná tragédia, chudák človek... lenže je

to jej jediný žijúci príbuzný... musí sa jej ujať, či už sa mu to páči, alebo nie...“

Konečne prišiel telegram. „Loď, ktorá ťa vezme do Anglicka, vyráža zajtra,“ oznámila pani Crawfordová Mary. „Tvoj strýko – pán Craven, ktorý bol ženatý s tvou tetou Grace – ťa vezme do opatery. Žije na panstve Misselthwaite v grófstve Yorkshire. Máš veľké šťastie, Mary. Tvoj strýko je veľmi zámožný.“

Mary preglgla. Ako len môže pani Crawfordová tvrdiť, že má veľké šťastie? Jej rodičia boli po smrti a ona mala teraz žiť s akýmsi starým strýkom v nejakej barabizni v úplne cudzej krajine! Do očí sa jej tlačili slzy, ale zaťala sa, aby pred Crawfordovcami neplakala.

Zovrela pery, prikývla a vyšla hore po schodoch. Len čo vošla do svojej izby, zavrela za sebou dvere, hodila sa na posteľ a rozplakala sa do vankúša, aby stlmila svoje horké vzlyky.

Loď, na ktorej sa Mary plavila z Bombaja do Anglicka, bola preplnená a hlučná. Na palube bolo veľa rodín, ktoré sa pre nepokoje v Indii vracali do Anglicka. Mary musela ješť s ostatnými deťmi a robiť, čo sa jej prikázalo. Mala toho plné zuby – strava bola otrasná a deti hlučné a neokrôchané. V prvý deň od seba odtisla jedlo so slovami: „Taká žbrnda!“

Otrhaný chlapec, ktorý sedel vedľa, schmatol jej tanier a vysypal si jeho obsah na vlastný.

Mary si ho zlostne premerala: „Čo si to dovoľuješ?“

„Čo sa ti nepáči?“ odvetil chlapec. „Ak to nemie- niš ješť ty, ja áno.“

„Ty mi nerozumieš,“ zvolala Mary. „Ja potrebujem lepšiu stravu ako toto. Moji rodičia umreli.“

Pokrčil plecami. „Všetci sme tu v peknej kaši, dievčatko.“

Mary ho pozorovala, ako hlce. Veľmi sa jej nepozdával, ale bol zatiaľ jedinou osobou, ktorá sa s ňou rozprávala. „Nechcel... nechcel by si si vypočuť rozprávku?“ spýtala sa váhavo.

Počastoval ju opovržlivým pohľadom. „Nie, nie

som decko.“ Postavil sa a presadol si k niekomu inému. Mary ostala sama a od toho okamihu sotva s niekým prehovorila.

Keď Mary vstala od stola, pobrala sa hore a došla až k zábradliu, ktoré obkolesovalo palubu. Dole sa vzdúval modrý oceán. Zdvihla Jemimu. Čo keby jej vyrozprávala jeden z *ajiných* príbehov? Ponorila by sa doň a zabudla by na všetko ostatné. To bol jej spôsob, ako sa vyrovnáť so skutočnosťou, že jej matka o ňu nejavila záujem a ocko nemal čas sa s ňou hrať.

„Rozpoviem ti príbeh, Jemima,“ vyhlásila. „Tak ako kedysi doma. Dávno-pradávno žil vládca mora. Volal sa Varuna a... a...“

Slová v jej hlave akoby vyschli. Pokúsila sa pokračovať: „Varuna bol veľmi mocný. Keď raz...“ Zasekla sa. Nešlo to. Nedokázala myslieť na nič iné, iba na domov.

„Ja už nemám domov, že, Jemima?“ zašepkala. „Teraz už nepatrím nikam a nikomu.“

Keď Mary pozrela do Jemiminej nemej tváre, ako-

by ju niečo bolestivo bodlo. Jemima bola len bábika, nie kamarátka. Iba deti sa hrali s bábikami a iba deti museli jesť to, čo im dali, a ani nemuknúť. Iba deti posielali z miesta na miesto. Iba deti museli robiť to, čo im dospelí prikázali. Mary zrazu dospela k rozhodnutiu.

„Ja už nie som dieťa,“ povedala ostro. „S tým je koniec.“

Pustila Jemimu z ruky. Keď bábika dopadla na hladinu hlboko pod ňou, Mary zamrazilo. Čo to len urobila? Jemima chvíľu plávala na vode. Akoby sa naposledy zahľadela na Mary a potom ju pohltili vlny.

Mary sa v hrdle formovala bolestivá hrča, ale dokázala ju potlačiť. *Dost' bolo slz*, pomyslela si. Zdvihla bradu, oči je planuli vzdorom. Už nikdy nebude plakať – ani za svet.

S prekríženými rukami sa odvrátila od zábradlia a na jej zlomenom srdci zacvakla zámka.